



## DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnalul acesta ese totu a dôu'a Martiér'a; dar' prenumeratiunile se primescu și tôte dilele. Pretiul pentru Austro-Ungari'a: pre unu anu e 6 fl., pre I semestru 8 fl., — pentru România și Tierile latine și strelne: pre unu anu 8 fl. (20 franci — lei noi), pre I semestru 4 fl. (10 fr.—l. n.) Unu numaru singuraticu costa 12 cr. v. a.

Tôte siodenile și assemnatatiunile suntu și se tramite la Redactiu-nea diurnalului in Gherl'a (Szamosujvár.) Èr' diurnalele de schimbul precum și tôte scriserile de a căror aparentia ar' fi a se face mentiune in acestu diurnal suntu a se trame la Proprietariulu diurnalului M. B. Stănescu in Arad.

Insertiuniile se primește cu 7 cr. de linia și 30 cr. tașe timbrale. La repetări mai dese a unor și acelor-asi insertiuni se accórdă reduceri insemnate in pretiulu de inserare. Collectantii de insertiuni se împărtășescu in % cuvenit.

Abonamentele suntu a se face prin asemnatiumi postale: La REDACTIUNE DIURNALULUI in Gherl'a Szamosujvár. Cei de gente barbara și din tiéra străina se voru adresă: in Siberi'a la Tiarulu, in Chin'a la Ching-chiling-ho, in Persi'a la Siaculu, in As'i'a și in celealte parti ale lumei la prefectulu Bania. Pretiul de abonamente se primește in totu soiulu de bani — nu mai in bani ideali nu.

### Tier'a nostra.

Tier'a nostra are câmpuri mânoase  
Care Jidanii le liciteză,  
Isvore mândre, livedi frumose,  
Ce pre venetici electriséza.

— Tier'a nostra are clima dulcea  
Care atrage mereu la ea  
Lipitori multe, straini o misia  
Că se ocupe totu ce-oru vedé.

— Tier'a nostra are unu poporu blandu  
Ce diu'a, nòptea, bea la vinarsu  
De unu „mai bine“ nu-lu vedi visându,  
Că-ci e deprinsu totu in necasu.

— Tier'a nostra are luminatori  
Ce diu'a, nòptea, 'su totu luminati,  
Mai are inca si 'ndreptatori  
Cari nici ei insi-si au-su indreptati.

— Tier'a nostra are si o avere  
Depusa tóta 'n mâni de ovreu,  
Seracia multa ea inca are  
Ci si-o pastrează in senulu seu.

— Tier'a nostra are una ministeriu  
Ce-o scutesce de darea grea,  
Etu, prea firesce — că unu misteriu  
Adapostesce pre cene vrea.

— Tier'a nostra are si deputati  
Cari căte cinci sloti au la o di,  
Că se diréga, se faca frati,  
Pre toti ce tier'a voru cutropi.

— Tier'a nostra are unu venitoriu:  
Mare, potinte, va devensi,  
Nu va incapă intr'unu cuptoriu,  
C'unu csárdás kalap s'a-acoperi.

— Tier'a nostra are grosavu creditu  
Pâna-'n trei potori de-a-'mprumută,  
Si e in stare de a solvi  
Chiar' interesulu dup'o pară.

— Tier'a nostra are esecutori  
Cari pricepu bine alu loru oficiu,  
Mai are inca — finanti, cursori,  
Si poste bune, promte-n serviciu.

— D'apoi inspectori si directori  
Si profesori si instructori  
Si institute de 'nvietiamantu  
Că nicaire pe-acestu pamantu  
Se afla 'n scumpa tier'a mea  
Pfui! de nu s'ar' deochiá!

— Câte suntu bune și de folosu  
Tôte chiar' tôte si cu prisosu  
Se afla — numai cev'a lipsesce  
Caracteru solidu ne trebuesce!

J. P. R.

### Marele medicu

Novela de Cocuta.

I.

Cunósce-ti ôre pe mediculu apeloru X?  
Nu.

Ei bine acestu lueru e cu totulu caraghiosu, că-ci e unu typu fórte curiosu, si nu ve-ti regretă déca ve-ti face cunoșcintia s'a; momentulu a sositu, pentru că tóta lumea s'au vindecatu prin apele s'ale, bendu diferte liquide, ce trebuc spre a combate diversele maladii, de cari sufere trei din patru parti ale omenirei.

Asiédar' ve presentamu pe d.-lu X., medicu din mieulu orasiu \*\*, séu déca tieneti mai multu, pe d.-lu \*\*, medicu din orasiulu X.

Ve-ti face si mai bine cunoșcintia acestui doctoru narandu-ve căte cev'a despre vieti'a s'a.

D. X. siede de cătev'a minute, intr'unu mare fotoliu, togmai candu or'a de consultatiumi sosise, si prin urmare acceptă visitele.

Procesiunea incepe.  
Unu domnu intra.

— Sun aci inca de ieri d.-le doctoru, dar' voindu a bê din aceste ape, am cugetat cu că e mai prudentu

— Intr'adeveru fórte prudentu. De ce suferiti? Domnulu 'si esplica infirmitatea s'a.  
 — Fórte bine.  
 — Apele din acestu isvoru, 'mi voru face unu mare bine, nu e asia?  
 — Se intielege.  
 — Voiu face o baie in tóte diminetiele.  
 — Da.  
 — Mediculu meu mi-a recomandatu de-a luá cát-e-o baie numai la dóue díle déca voiu scmti o mare sfér-siela.  
 — Ai dreptate.  
 — Voiu bea trei pahara deminéti'a si patru sér'a.  
 — Da.  
 — Si voiu poté reduplicá acést'a dosa, déca stomaculu meu va digerá acestu liquidu.  
 — Acest'a n'o se ve aduca nici unu reu.  
 — Voiu stá aci unu tempu de doua-dieci si un'a díle.  
 — Ce'a ee noi medicii numimur, in terminu technique unu sesonu.  
 — Va trebuí se facu esercitii.  
 — Credu ca acést'a 'ti va face bine.  
 — Si a mancá, candu mi-a fi fóme.  
 — Pentru a ve fortificá.  
 — Atunci 'mi ve-ti permite de a incepe tratamentulu meu chiar' de mane?  
 — Negresitu.  
 — Si cătu costa, doctore?  
 — Doue-dieci franci.  
 — Iata-i.  
 — Se vii că se me vedi de cinci séu siese-ori pe díi in tempulu sesonului, că-ci voiescu a me asigurá déca apele ti-an facentu cev'a.  
 — Voiu veni chiar' pe negândite.  
 — Ori candu vei pofti.

## II.

O dama intra.  
 — Domnule doctoru, aci o scrisore de recomandatiune pe care mi-a datu-o mediculu meu catra Dv.  
 — Acést'a nu era necesaru, de órecc me interesedui de o potriva de toti bolnavii, cari cern dela noi restabilirea sanatatii lor.  
 — Credemur, cu tóte aceste, ca va fi bine...  
 — Si medicul Dv. se numeseec Sacagiu, déca nu me inseli?  
 — Da, domnule.  
 — Elu e unul din cei mai buni amici ai mei, noi am fostu interni unu tempu indelungat la acel'a-si spitalu. Cum se alăt acestu baiatu?  
 — Fórte bine.  
 — Nu s'a insuratu?  
 — Cumunisa lui a fostu celebrata acum doue luni.  
 — Intr'adeveru, amu primitu una biletu de invitatiune, dar' n'am pututu se me ducu de-órecc' voiajimur.  
 — Si noi am fostu invitati alăt la biserica cătu si la mésa.  
 — Nevesta-s'a e frumósa?  
 — Petrivită.  
 — I-a datu o diestre frumósa?  
 — Doua sute mií franci.  
 — Cu acést'a voru poté trai.  
 — Da, că-ci este unu barbatu placutu si merita de-a fi fericit.  
 — Reîntorcându-te in Bucuresei, dise doctorulu scolanda-se, déca 'lu ve-ti vedé, spune-i complimente din parte-mi.

— Nu voiuitá de locu, dar' doctore, vení a ve intrebá...  
 — Si femeiei s'ale asemenea, de si nu o cunoscu, homagiile mele.

— Am dísu dar' doctore, c'amu venit u ve consultá asupr'a...  
 — Isvorulu e la drépt'a; éca, se pote vede de aci. V'a-ti adusu baia?

— Nu inca.  
 — Atunci grabescete.  
 Dam'a pune dicece franci pe coltiulu mesei.

— Scusati-me dómna, dise doctorulu, costulu e doue-dieci franci.

— Nu v'ajunge atâtu?...

— Se intielege că nu voiuitá dice contrariulu, dar' e cu dreptu pentru acést'a a ve face o observatiune. Pretinul e doue-dieci franci pentru toti. Cá clienta si amica a lui Sacagiu, voiu fi incantat u ve face o diminuare, dar' nu voiuitá a me departá dela obiceiurile mele, pe cari le sciu toti, si acést'a va produce unu efectu fórte reu. Multu mai bine 'mi place a nu ve luá nimicu.

— Nu voiuitá suferí de locu. Poftimur doue-dieci franci.

— Multumescu dómna. Intiegeti fórte bine că acesti bani nu suntu pentru mine....

— Cui dati atunci acesti bani?

— Proprietariului.

Dam'a se retrase aruncandu o privire de regretu asupr'a napoleonului, ce-lu lasá-se pe birou.

## III.

Nu trecu unu minutu si unu domnu cu façia ingrijiata, cu perulu in disordine se presenta doctorului dicându-i:

— Aveti in façia-ve unu bolnavu cu totalu nelinișcitu.

— Esplicati-mi ce aveti, dise doctorulu.

— Suntu optu díle de cându sum aci si am urmatu cu esactitate tratamentulu meu.

— Pré bine.

— Cându cine-va vine la ape a-se face sanatosu trebue a se padî. Ieri am intelitua unu medicu pe care 'lu cunoșcémur, dicându-mi că déca voiuitá mai stá patru díle aci, potu fi siguru de afacerea mea.

— Oh! bah!

— Si trebue se intielegi că, candu unu medicu ti-a dísu: poti fi siguru de a facere a t'a, acést'a insemnăza: **preparați testamentul**.

— Cum se numesce acestu imbecilu?

— E unu omu fórte invetiatu, că-ci o visita a s'a platesce 10 franci.

— Numele seu.

— Nu-mi aduceu aminte, avendu a me plange de memoría mea, ee e fórte scurta. Dar' totu ce potu spune si acést'a fiindu-că sciu, e că densulu e mediculu unui stabilimentu termal, situat la căte-va leghe de aci.

— Si elu a dísu se bei apa dela surs'a s'a, sun siguru de acést'a!

— Da, mi-a afirmat u că déca voiuitá urmá consiliul seu, voiuitá fi vindecatu.

Doctorulu cu totalu necajit u de acést'a bombă eugeta in sine despre acestu miserabilu care vine se atîtie pe bolnavii sei si ai duce la densulu.

— Déca ve-ti bê apa din isvorulu seu, dise doctorulu tare, vei fi unu omu pierdutu.

— Ce'a ee mi-a dísu densulu, déca voiuitá remané aci. Sun fórte incurcatu.

— Te afli mai reu cu tratamentulu ce-lu urmedi?

— Nu.

— Te afli atunci mai bine!

— Dar' permite-mi. Suntu câte-va dile candu am incercat o micsiorare a reului, dar' de candu me-am intelnit cu celalaltu medicu, nu me mai semtu de locu. Ce se facu?

— Stai aci!

— Dar' celalaltu doctoru? . . .

— Acela e unu idiotu.

Dominulu ce venise aci cugetă in sine că totu astfelu dise de doctorulu X cel'alaltu medicu si se hotaresce a se intorce cătu mai curendu posibilu in orasul B.

#### IV.

Pe candu inca totu blastemă doctorulu pe tovarasiul seu de meseria, sosi o familia intréga, compusa din o parechie de soți si duoi copii.

*Barbatulu.* — Domnule doctoru, am venit aci pentru femeia mea, care e fórte bolnava. (I esplica maladie). Credi că aceste ape i voru face bine?

*Doctorulu X.* — Unu bine enormu. (Aretandu pe o mica feta de 6 ani). Acésta domnisióra e fiică Dv.?

*Soci'a.* — Da, doctore.

*Doctorulu X.* — Cu acésta ocasiune trebuie să dens'a se bă apa, de óre-ce are primele simtome ale maladiei mumei săle. (Aretandu pe unu baiatu de 12 ani.) Si acesta e fiul Dv.?

*Sociulu.* Da, doctore.

*Doctorulu X.* — Ei bine si elu e atinsu totu de acea-si bólă.

*Sociulu.* — (femeiei săle) Poti se te mai laudi că mi-ai facutu copii frumosi!

*Baiatulu.* — Dar' acésta cura domnule doctore me va impiedecă de-a nu me duce la colegiu.

*Doctorulu X.* — Nu, amiculu meu.

*Sociulu.* — Asia-dar' numai eu sum sanatosu.

*Doctorulu X.* — Credu că te afli in erórea cea mai profunda. Esti bolnavu fara a te semti, si aceste easuri suntu multu mai grave de óre-ce nu le dai nici o atentiune.

*Sociulu.* I-ti place a glumi.

— Unu medicu, in eserctiulu functiunei săle nu-si permite nici o data glume.

— Ce am atunci?

— Ból'a sociei t'ale.

— Dar' nu sum din acel'asi nému.

— Ce me importa: acesta e o singulara coicidenta, că totu.

— Ce se facu?

— Be apa.

— Sum fórte multiumitu că am venit u ve vedé. Cătu ve datorescu?

— V'am datu o consultatiune de familie. Acésta va facutu o enorma economia si acum ve costa numai cinci-dieci franci in locu de optu-dieci.

— Asié-dar' e unu avantajiu de a fi toti bolnavi.

— De siguru.

— Atunci me felicitu.

## Jalb'a Hotiloru din Inchisori.

Dati-ne drumulu din pusiculară,  
Dati-ne posturi  
Cu bune rosturi,  
Dati-ne voia la telharía;  
Ca-a stă in lantiuri  
Candu altii dantiuri  
Tragu fără frica, fără durere,  
Si candu ei fura  
Fără mesura,  
E anarchia!... inse... tacere:  
Ei au potere!...

Dati-ne drumulu, căci cum se pote

Noi in catene

Pe cându in pene

Densi se umfla, si peste glôte

Punu pungustéla

Si târnucela? . . .

Noi stam la umbra pentru nimic'a,

Si... densii fura

Fără mesura

Si... ei suntu liberi!... Nu cunoscu fric'a...  
Nu li-e nimic'a!... . . .

Dati-ne drumulu: e nedreptate

In pusiculară

Că se ne tie

Colegi nostri!... Oh! ce pecate...

A nóstra scóla

A remasu góla,

Că-ci toti elevii au chilipire.

Au berechete,

Grase bugete...

Iar' noi acilea in amortire

Stamu in lichnire!... . . .

Dati-ne drumulu!... fără zabava!...

Dati-ne posturi

Cu bune rosturi

Dati-ne totalu; fiti de isprava!

La telharía

Totulu se fia

Pe mân'a nóstra a toturorou.

Iar' nu voi care

Vati facutu stare

Se smulgeti tóte că prin topora

Dati-ne drumulu cu mare zoru!... . . .

## Ghimp.

## Domnii si Domnisiorii Restantieri

suntu serio-

sissime avi-

sati, rogati

si provocati

că urgentis-

sime se-si re-

fuiasca so-

cotelelefacia

de „Gur'a

Satului“

că-ci la din

contra —

éca

Dra-

culu!!



## Risete si Zimbete.

Celu mai bunu receptu pentru lungirea vietiei e:

O portiune de nepasare

O portiune de simplicitate.

Unu omu care iubia multu vinulu, affá totusiu ca acésta beutura are doue defecte:

„Déca puneti apa in elu — dicea elu — 'Tu stricati voi pre elu, — ér' déca nu puneti apa in elu ve strica elu pre voi.

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINEI!

# SOCIETATEA ACTIUNARA FRANCO-UNGARA DE ASECURATIUNE in Budapest'a [FRANCO-HONGROISE]

din a carei'a capitalu foundationalu staveritu in suma de  
**20 millóne franci séu 8 millóne floreni in auru**

s'au depusu deja prin actiunari in bani gata

**10 millóne franci séu 4 milióne floreni in auru**

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ungare

## primesce assecuratiuni :

1. **contr'a dauneloru causate prin focu si esplosiune**, in edificia si obiecte mișcatore;
2. **contr'a dauneloru causate prin grindina** in totu soiulu de producte economice;
3. **contr'a dauneloru causate prin transportu** in veri-ce bonuri séu marfuri espedate pe uscatu ori pe apa;
4. **contr'a dauneloru de chômage**, adica a daunelor cari in casuri de focu ori esplosiune urmăza din impuçinarea venitului ori intrerumperea séu chiar' incetarea muncei;
5. **contr'a dauneloru causate prin spargere de iegi** — gémuri la ferestri, oglindi etc.
6. **pe viéti'a omului**, in specia: **assecuratiuni de capitale**, eventualmente si cu adausulu de a se esolvá inainte de mórte la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, pensiune si zestre.

Acésta societate, in fruntea carei'a stau Domnii **STEFANU BITTÓ** că presidente, Br. **BELA BÁNHIDY** si **EUGENIU BONTUOX** că vicepresidenti si **LUDOVICU MOSKOVITZ** că directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionat, tende onoratului publicu assecuatoriu deplena garantia in tóte privintele; si la contractarea de assecuratiuni offera **cele mai avantagióse conditiuni** si **cele mai mari favoruri possibili**, — ér' daunele obveniente le reguléza si reintóree in tempul celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.

Offertele de assecuratiuni le primescu si deslusurile necesarie le dau cu tóta promtitudinea Agenturile principale si cercuale si

**Agentur'a principală din Aradu  
la J. M. SCHULHOF si FIIULU**

**Aradu Strat'a Atzél-Péter nru 1.**

(in cas'a — mai inainte — MOLLFISCH.)

— Assecurati-ve capitalu pentru betranetiele vóstre si pentru urmasii vostri! —

— Assecurati-ve contra toturoru elementelor distructoare! —

ASSSECURATI-VE SUPEREDIFICIALE VOSTRE CONTR'A FOGLULUI!